

Sygn. akt: I C 644/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2013 r.

Sąd Rejonowy w Prudniku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Izabela Kaplita
Protokolant:	starszy protokolant sądowy Ewelina Kulas

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2013 r. w Prudniku

sprawy z powództwa **P. P.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu w P.**

o zapłatę

- I. oddala powództwo w całości,
- II. odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania.

Sygn. akt I C 644/12

UZASADNIENIE

P. P. pozwem z dnia 26 lipca 2012r. skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa – Aresztowi Śledczemu w P. domagał się zasądzenia od pozwanego na jego rzecz kwoty 25.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w postaci godności.

Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, iż przebywał w Areszcie Śledczym w P. w czerwcu i lipcu 2012r. Podniósł, iż warunki cel, w których przebywał były w stanie krytycznym, brakowało wentylacji i ciepłej wody oraz murowanych kącików sanitarnych. Dalej podniósł, iż panujący w celi fetor utrzymywał się przez dłuższy czas, jarzeniówki nie były zabudowane, a posiłki spożywane były na łózkach, gdyż na jednym stoliku stał telewizor z powodu braku wiszącej półki. Dalej podniósł, iż spał na zagrzybiałych, starych materacach, w celach brakowało szafek na osobistą bieliznę. Powód podniósł również, iż administracja Służby Więziennej odnosiła się do niego wulgarnie.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko pełnomocnik pozwanego wskazał, iż podczas pobytu w Areszcie Śledczym w P. powód tylko przez jeden dzień przebywał w celi nr 11, która miała częściowo zabudowany kącik sanitarny. Pozostałą część kary powód odbywał w celach, w których kącik sanitarny był zabudowany w całości. Dalej pełnomocnik wskazał, iż powód jako mężczyzna ma zapewnioną jedną kąpiel w tygodniu, ponadto ma w celi dostęp do bieżącej wody, zaś przepis nie nakłada na Skarb

Państwa - Areszt Śledczy w P. obowiązku, aby skazany mężczyzna miał prawo do korzystania raz dziennie z ciepłej wody, jak jest to w przypadku osadzonych kobiet. Dalej podniósł, iż kąćki sanitarne w celach Aresztu Śledczego w P. są odizolowane od reszty celi poprzez to, że zostały zabudowane. Nadto w Areszcie Śledczym w P. działa na bieżąco ekipa remontowo – konserwatorska, która usuwa wszelkie usterki w celach. Takie usterki były usuwane między innymi w celach, w których przebywał powód. Pełnomocnik wskazał, iż normy wyposażenia w sprzęt kwaterunkowy cel mieszkalnych z węzłem sanitarny określa rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, zaś szereg sprzętów wydawanych jest według potrzeb jakie zgłaszają osadzeni i w rzeczywistości to oni decydują czy chcą jakieś sprzęty posiadać czy też nie. Natomiast zgodnie z załącznikiem nr 1 do cyt. rozporządzenia materace wydaje się w okresie używalności 60 miesięcy co nie znaczy, iż osadzony za każdym razem dostanie nowy materac.

Pełnomocnik zaprzeczył również, aby funkcjonariusze Służby Więziennej odnosili się wobec powoda wulgarnie. Zarzucił, iż powód w tym zakresie formułuje tylko ogólny zarzut bez wskazania konkretów.

W piśmie procesowym z dnia 28 sierpnia 2013 r. pełnomocnik pozwanego przyznał, iż powód w nocy z dnia 26 czerwca 2012r. na 27 czerwca 2012r. zgodnie z art. 110 § 2b kkw przebywał w przeludnionej celi.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

P. P. w okresie od 26.06.2012r. do 20.07.2012r. przebywał w Areszcie Śledczym w P. w charakterze osadzonego. W tym czasie powód przebywał w celach o nr 11, 217, 218. Powód po przyjęciu do AŚ w P. w nocy z dnia 26 czerwca 2012 r. na 27 czerwca 2013r. przebywał w celi nr 11, która była przeludniona tj. nie zapewniono powodowi 3 m² powierzchni mieszkalnej celi.

Na tę okoliczność w dniu 26 czerwca 2012r. Dyrektor Aresztu Śledczego w P. wydał stosowną decyzję, jednakże powód odmówił jej przyjęcia. Przedmiotowa decyzja została uchylona w dniu 20 lipca 2012 r. z uwagi na ustanie przyczyny, dla której została wydana.

(dowód:

- decyzja z dnia 26.06.2012r. k. 92
- decyzja z dnia 20.07.2012r. k. 91
- przeglądarka historii przeludnienia k. 35-36)

Podczas pobytu w Areszcie Śledczym w P. w okresie od 26.06.2012r. do 20.07.2012r. powód przebywał tylko przez jeden dzień w celi nr 11, która miała częściowo zabudowany kąćek sanitarny. Pozostałą część kary powód odbywał w celach, w których kąćek sanitarny był zabudowany w całości. Powód podczas pobytu w AŚ w P. miał zapewnioną jeden raz w tygodniu kąpiel w ciepłej wodzie, a na co dzień miał stały dostęp do bieżącej wody.

(dowód: fakty przyznane przez pozwanego)

Pozwany na przełomie lat 2011/2012 rozpoczął sukcesywne prace remontowo -inwestycyjne w celach mieszkalnych, polegające na zabudowywaniu w całości kąćków sanitarnych za pomocą bloczków gazobetonowych.

Cele w Areszcie Śledczym w P. spełniają normy mieszkalne m.in. wyposażone są w oświetlenie zgodne z obowiązującymi normami, posiadają odpowiednią, sprawną wentylację. Ponadto na bieżąco przeprowadza się czynności w zakresie przeciwdziałania i eliminowania zagrożeń Zakładu zakresie dezynsekcji i deratyzacji.

Wszystkie przewody wentylacyjne są corocznie sprawdzane i czyszczone.

W Areszcie Śledczym w P. działa na bieżąco ekipa remontowo – konserwatorska, która usuwa wszelkie usterki w celach. Takie usterki były usuwane między innymi w celach w których przebywał powód.

Podczas przyjęcia do Zakładu powód otrzymał odpowiednią do pory roku odzież, bieliznę, obuwie, pościel, materac, którego okres używalności wynosi 60 miesięcy.

Powód w dniu przyjęcia do Aresztu oraz pobierania w/w rzeczy nie zgłaszał żadnych uwag co do stanu technicznego i jakości materaca. Ponadto cele mieszkalne osadzonych wizytowane były przez funkcjonariuszy działu kwatermistrzowskiego trzy razy i powód również nie zgłaszał uwag ani skarg pod względem jakości materaca.

(dowód:

- wyjaśnienia z dnia 04.02.2013r. k.37, 38
- protokół nr (...) k. 39
- opinia nr (...) k. 39
- pomiar przepływu powietrza w kanałach wentylacyjnych k.40
- umowa z dnia 15.03.2012r. k. 73-74
- umowa z dnia 22.01.2010r. k. 75-76
- protokoły wykonania zabiegów dezynfekcji Aresztu Śledczego w P. k. 77-80
- 5 dowodów zaopatrzenia jednostki k. 71-72, 81)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej się powód domagał się zadośćuczynienia za wyrządzoną mu przez stronę pozwaną szkodę niemajątkową (krzywdę) wynikającą z niezapewnienia mu odpowiednich warunków bytowych podczas odbywania kary pozbawienia wolności. Jak wynika z treści pozwu powoda, zadośćuczynienie miało stanowić środek ochrony jego dobra osobistego – prawa do godności. Podstawę prawną żądania zgłoszonego przez powoda stanowił zatem przepis art. 23 kc w zw. z art. 24 kc w zw. z art. 448 kc, zaś niezapewnienie odpowiednich, wymaganych przepisami, warunków bytowych powód upatrywał przede wszystkim w złych warunkach sanitarnych, w tym przebywaniu w przeludnionych celach.

Dla oceny zasadności podniesionego w pozwie żądania niezbędne było zatem ustalenie, czy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że strona pozwana dopuściła się naruszenia wymienionych w pozwie obowiązków oraz czy fakt ten spowodował naruszenie dóbr osobistych powoda, a także czy powód poniósł związaną z tym szkodę niemajątkową, na którą powoływał się w pozwie.

W ocenie Sądu powód nie wykazał, ażeby zachodziły przesłanki uzasadniające uwzględnienie powództwa. To na powodzie, jako dochodzącym ochrony prawnej spoczywał ciężar dowodu, że jego dobra osobiste zostały naruszone przez działania pozwanego Skarbu Państwa, czego powód w ocenie Sądu nie uczynił.

W okolicznościach tej konkretnej sprawy nie sposób nie zauważyć, że powód w pozwie zawarł tylko ogólnikowe twierdzenia dotyczące niewłaściwych warunków bytowych, w których przebywał. Nie wskazał na żadne konkretne przejawy nieludzkiego, niegodziwego traktowania jego samego, a także nie wykazał bezprawności działania funkcjonariuszy strony pozwanej oraz szkody polegającej na negatywnych konsekwencjach np. dla jego zdrowia. Powód ograniczył się do stwierdzenia, że przynależność do Unii Europejskiej wymusza na

państwie członkowskim umożliwienie odbywania kary pozbawienia wolności w godnych warunkach. Powód zarzucił, iż funkcjonariusze SW zachowywali się w stosunku do niego agresywnie, jednakże ograniczył się tylko do tegoż zarzutu bez podania danych tych funkcjonariuszy czy okoliczności w jakich rzekomo wulgarne odnoszenie się do jego osoby miało miejsce, nie wykazał, też ażeby poniósł jakiegokolwiek konsekwencje takiej sytuacji. Okoliczności, które zgodnie z treścią pozwu, miały powodować naruszenie godności powoda, a dotyczące głównie niewłaściwych warunków sanitarnych i bytowych nie zostały udowodnione.

Fakt, iż powód tylko przez okres jednego dnia przebywał w celi przeludnionej, nie jest także wystarczającą podstawą do uwzględnienia żądania zadośćuczynienia. Wskazać należy, iż powód przebywał w celi przeludnionej w momencie przyjęcia do aresztu śledczego. Z dyspozycji art. 110 § 2b kkw wynika, iż dyrektor aresztu śledczego może umieścić skazanego na czas określony, nie dłuższy niż 14 dni, w warunkach przeludnienia, jeżeli zachodzi konieczność natychmiastowego umieszczenia w areszcie śledczym nieposiadającym wolnych miejsc w celach mieszkalnych. Wobec wydania stosownej decyzji w oparciu o powyższy przepis osadzenie powoda na jedną dobę w celi przeludnionej było prawnie dopuszczalne.

Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda, który twierdził, iż cele nr 217 i 218, w których przebywał także były przeludnione. Z przedłożonego przez stronę pozwaną dokumentu w postaci przeglądarki historii przeludnienia nie wynika, aby wskazane cele miały zanizony metraż w stosunku do przebywających w nich ilości osadzonych.

Co do dalszych okoliczności przywołanych w pozwie także nie wynika, żeby warunki w jakich przebywał powód uzasadniały możliwość przyznania zadośćuczynienia, zatem brak jest także przesłanek prawno-materialnych uzasadniających jego roszczenie. Z materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika, że warunki sanitarne były odpowiednie (oddzielne kącieki sanitarne umożliwiające nieskrępowane korzystanie). Ogólne warunki bytowe były zgodne z przewidzianymi normami - oddzielne dla każdego łóżko, odpowiednia wentylacja pomieszczeń, oświetlenie zgodne z obowiązującymi normami. Ponadto na bieżąco przeprowadzane były czynności w zakresie przeciwdziałania i eliminowania zagrożeń Zakładu w zakresie dezynsekcji i deratyzacji. Podkreślić również należy, iż powód podczas przyjęcia do aresztu otrzymał stosowną odzież, bieliznę, obuwie, pościel, materac, którego okres używalności wynosi 60 miesięcy. W tym czasie powód nie zgłaszał funkcjonariuszom żadnych zastrzeżeń. Ponadto żadne uwagi nie zostały przez powoda skierowane podczas rutynowych kontroli cel przez funkcjonariuszy SW. Na uwagę zasługuje również okoliczność, iż jednostka przeprowadziła wiele prac remontowych i modernizacyjnych celem polepszenia warunków bytowych wszystkich osadzonych. W pozwanej jednostce zostały, w ocenie Sądu, zachowane minimalne, przewidziane prawem standardy warunków mieszkaniowych i socjalnych.

Dodatkowo wskazać należy, że powód nie wykazał również, ażeby warunki odbywania kary odnoszące się do niego różniły się na jego niekorzyść od warunków, w jakich karę odbywali inni skazani. Nie można więc uznać, że działania pozwanej stanowiło indywidualnie wymierzoną w niego represję.

Reasumując stwierdzić należy, że powód nie wykazał, ażeby osadzony był w niegodziwych, nieludzkich warunkach, co dopiero w ocenie Sądu uzasadniałoby żądanie zasądzenia zadośćuczynienia. Osoba osadzona musi się liczyć z ograniczeniami i dolegliwościami, zaś odczuwanie negatywnych emocji jest związane z samą istotą odbywania kary izolacyjnej, wynikającym z tego ograniczeniem w sferze prywatności, brakiem swobody dokonywania wyborów, koniecznością przebywania w towarzystwie innych, przypadkowych osób, świadomością izolacji i perspektywą dalszego jej trwania. Według orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (orzeczenie z dnia 29 kwietnia 2003 nr (...)) cierpienie i upokorzenie związane z odbywaniem kary więzienia tylko wówczas stanowią naruszenie art. 3 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolnościach gdy przekraczają nieunikniony element cierpienia wpisanego w pozbawienie wolności (por. też uzasadnienie wyroku SN z dnia 2 października 2007 r., II CSK 269/07).

W świetle powyższego, w ocenie Sądu, uznać należało, że powód nie wykazał, aby jego dolegliwości psychiczne jak i fizyczne wynikające z przebywania w pozwanej jednostce uzasadniały wyższy niż przewidywany stopień pokrzywdzenia. Zdaniem Sądu za przyznaniem powodowi kwoty pieniężnej tytułem zadośćuczynienia nie przemawia ani stopień nasilenia dolegliwości ani działania strony pozwanej dokładającej starań w celu zmniejszenia odczuwanego dyskomfortu powoda.

Orzeczenie o kosztach postępowania uzasadnia dyspozycja art. 102 kpc.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji wyroku.